IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Gospodarki i Rozwoju**

(nr 120)

z dnia 12 kwietnia 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 120)

12 kwietnia 2023 r.

Komisja Gospodarki i Rozwoju, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Zubowskiego (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3118);

– zmiana w składzie podkomisji stałej do spraw przeciwdziałania praktykom monopolistycznym oraz ochrony praw konsumenta;

– rozpatrzenie informacji o „Krajowym programie kosmicznym na lata 2023–2027" i perspektywach rozwoju polskiego przemysłu kosmicznego.

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Uściński** sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Tomasz Chróstny** prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Wrochna** prezes Polskiej Agencji Kosmicznej wraz ze współpracownikami, **Dariusz Szałkowski** doradca ekonomiczny Najwyższej Izby Kontroli, **Iwona Stanisławska** dyrektor Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk wraz ze współpracownikami, **Paweł Wojtkiewicz** prezes Związku Pracodawców Sektora Kosmicznego wraz ze współpracownikami, **Oskar Maksymilian Zdunek** członek zarządu Stowarzyszenia Polskich Profesjonalistów Sektora Kosmicznego wraz ze współpracownikami oraz **Grzegorz Gontarz** radca prawny w Wydziale Prawno-Legislacyjnym Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka** i **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Jarosław** Lichocki oraz **Wojciech** Paluch – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Gospodarki i Rozwoju.

Witam członków Komisji oraz zgromadzonych gości: pana senatora Wojciecha Piechę, pana Tomasza Chróstnego, prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; pana Piotra Uścińskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii; pana Grzegorza Wrochnę, prezesa Polskiej Agencji Kosmicznej. Witam również przedstawicieli pracodawców, organizacji gospodarczych sektora kosmicznego oraz wszystkich pozostałych gości.

Szanowni państwo, stwierdzam kworum. Proszę państwa, porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3118); rozpatrzenie informacji ministra rozwoju i technologii o „Krajowym programie kosmicznym na lata 2023–2027" i perspektywach rozwoju polskiego przemysłu kosmicznego, jak również zmianę w składzie podkomisji stałej do spraw przeciwdziałania praktykom monopolistycznym oraz ochrony praw konsumenta. Od razu, proszę państwa, zaznaczę, że punkt trzeci zrealizujemy przed punktem drugim.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Informuję, że marszałek Sejmu w dniu 31 marca br. skierowała uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3118) do Komisji Gospodarki i Rozwoju w celu jej rozpatrzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia uchwały Senatu. Senat wnosi o odrzucenie ustawy w całości. Czy przedstawiciel Senatu chciałby przedstawić uzasadnienie? Nie ma. Szanowni państwo, powiem tylko, że uzasadnienie jest w druku nr 3118. Nie pojawiły się tam informacje czy też kwestie dyskusyjne, o których nie rozmawialibyśmy na posiedzeniu Komisji dotyczącym tegoż projektu.

Czy można prosić o stanowisko rządu i o stanowisko pana prezesa Chróstnego w tejże sprawie?

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Tomasz Chróstny:

Dziękuję bardzo.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, stanowisko negatywne.

Ustawa, przypomnę, implementuje dyrektywę europejską, bardzo szeroko konsultowaną, bardzo szeroko dyskutowaną. Wkład Wysokiej Komisji, zarówno merytorycznie, jak i legislacyjnie, był bardzo owocny. Senat niestety nie skupił się na tym, żeby przepracować poszczególne artykuły, a zdecydował o odrzuceniu w całości. Stąd wnioskuję i uprzejmie proszę o odrzucenie uchwały Senatu.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, jeżeli będziemy rozstrzygać to w głosowaniu, to prosiłbym państwa o zalogowanie się do systemu, wyciągnięcie legitymacji poselskich.

Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Pan poseł Aziewicz. Proszę bardzo.

Poseł Tadeusz Aziewicz (KO):

Ja i mój klub zagłosujemy przeciwko wnioskowi o odrzucenie uchwały Senatu.

Nie podzielam do końca poglądu, który wyraził pan prezes, ponieważ ta ustawa, nad którą rzeczywiście rząd pracował bardzo długo, została na posiedzeniu naszej Komisji zaśmiecona regulacjami, które zostały zakwestionowane przez Biuro Legislacyjne jako łamiące zasadę trzech czytań, czyli sprzeczne z konstytucją. Jeżeli więc pan prezes mówi o wkładzie Wysokiej Komisji, to mam nadzieję, że nie czyni tego z jakimś cudzysłowem.

W trakcie naszych obrad zwracaliśmy uwagę na kwestie związane z kadencyjnością. Jesteśmy za kadencyjnością, ale wprowadzaliśmy poprawkę, która została odrzucona. Dlatego ja i mój klub zagłosujemy przeciwko wnioskowi o odrzucenie uchwały Senatu.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Szanowni państwo, nie widzę.

W związku z tym poddaję pod głosowanie wniosek o przyjęcie uchwały Senatu. Głosowanie za tym wnioskiem będzie de facto głosowaniem za odrzuceniem ustawy.

Czy pani poseł chce jeszcze zabrać głos?

Poseł Mirosława Nykiel (KO):

Panie przewodniczący, jeszcze posłowie przyszli, jakby pan dał uprzejmie czas, żeby się zalogowali…

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Proszę bardzo.

Mam nadzieję, że wszyscy państwo już są gotowi. Pan poseł Zandberg?

Poseł Adrian Zandberg (Lewica):

Zalogowany.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Zalogowany?

Poseł Adrian Zandberg (Lewica):

Tak sądzę przynajmniej.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

To się zaraz okaże.

Poseł Adrian Zandberg (Lewica):

Przekonamy się za chwilę.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Szanowni państwo, przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem uchwały Senatu, a tym samym odrzuceniem projektu ustawy?

Poseł Tadeusz Aziewicz (KO):

Za wnioskiem o odrzuceniu?

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Kto jest za wnioskiem o przyjęcie uchwały Senatu odrzucającej ustawę? Czyli głosowanie za jest de facto głosowaniem za odrzuceniem ustawy. Kto jest przeciw odrzuceniu ustawy? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, głosowało 27 osób. Za – 11, przeciw – 15, wstrzymujących się – 1. Stwierdzam, że Komisja rekomenduje Sejmowi odrzucenie uchwały Senatu.

Zostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję, aby pan poseł Andrzej Gawron nadal pełnił tę rolę. Czy ktoś jest przeciw tej propozycji? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja wybrała pana posła Andrzeja Gawrona na sprawozdawcę Komisji.

Szanowni państwo, jak wspomniałem, przystępujemy teraz do rozpatrzenia punktu trzeciego. W związku z tym, iż pan poseł Marek Zagórski złożył mandat poselski, musimy dokonać uzupełnienia składu podkomisji stałej do spraw przeciwdziałania praktykom monopolistycznym oraz ochrony praw konsumenta.

Proponuję, aby do składu tej podkomisji została wybrana pani poseł Danuta Nowicka. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Jeżeli nie ma, to uznaję, że Komisja zaakceptowała tę zmianę w składzie podkomisji stałej do spraw przeciwdziałania praktykom monopolistycznym oraz ochrony praw konsumenta.

Szanowni państwo, przystępujemy teraz do rozpatrzenia punktu drugiego. Stwierdzam też, proszę państwa, że na chwilę obecną nie przewiduję tego, byśmy dzisiaj jeszcze poddawali jakieś wnioski pod głosowanie. Przynajmniej na chwilę obecną nie jesteśmy w stanie tego powiedzieć. Mówię o tym, ponieważ w posiedzeniu biorą udział parlamentarzyści, którzy mają również inne posiedzenia komisji, na których są głosowania.

Proszę państwa, proszę pana ministra Piotra Uścińskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, o przedstawienie informacji o „Krajowym programie kosmicznym na lata 2023–2027" i perspektywach rozwoju polskiego przemysłu kosmicznego.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Piotr Uściński:

Szanowny panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, w dniu 24 marca przekazaliśmy do przewodniczącego Komisji obszerną informację o „Krajowym programie kosmicznym na lata 2023–2027" i perspektywach rozwoju polskiego przemysłu kosmicznego, jak również projekt „Krajowego programu kosmicznego". Obecnie przedstawię w skrócie informację dotyczącą działań na rzecz sektora kosmicznego.

„Krajowy program kosmiczny" (będę używał później skrótu KPK) jest jednym z instrumentów realizacji „Polskiej strategii kosmicznej", przyjętej przez Radę Ministrów w 2017 r. Projekt KPK określa długookresowe kierunki rozwoju polskiego sektora kosmicznego z uwzględnieniem postanowień „Polskiej strategii kosmicznej", która wskazuje pożądane kierunki rozwoju do 2030 r. KPK został opracowany na lata 2023–2027. Przewiduje się, że część realizacji narzędzi będzie kontynuowana po 2027 r.

Celem głównym KPK jest rozbudowa potencjału przemysłu i instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki polskiego sektora kosmicznego do zaspokajania potrzeb państwa i gospodarki oraz skutecznego konkurowania na rynkach międzynarodowych. Cele szczegółowe definiują kierunki działań, odpowiadające celom strategicznym PSK, takie jak: rozbudowa kompetencji i zwiększenie konkurencyjności polskiego sektora kosmicznego; zwiększenie wykorzystania danych satelitarnych przez administrację, naukę i przemysł oraz społeczeństwo; wykorzystanie technologii satelitarnych do zwiększenia bezpieczeństwa i obronności kraju.

Osiągnięcie celów KPK przewiduje się przez realizację następujących priorytetów: budowa zdolności konstruowania i wynoszenia obiektów kosmicznych – to jest priorytet

pierwszy; budowa systemu satelitarnej obserwacji Ziemi „MikroGlob" – priorytet drugi; budowa narodowego systemu informacji satelitarnej – priorytet trzeci; rozbudowa narodowego systemu bezpieczeństwa kosmicznego – jako priorytet czwarty.

Projekt KPK opracowano na podstawie analizy polskiego sektora kosmicznego, trendów w sektorze w skali świata, a także w oparciu o szerokie konsultacje ze środowiskiem przemysłu, nauki oraz administracji. Program zaprojektowano tak, aby skutkiem jego realizacji było zapewnienie potrzeb państwa i społeczeństwa przy maksymalnym wykorzystaniu potencjału krajowego, co powinno się przyczynić do dynamicznego rozwoju tego sektora. Efekty osiągane przy realizacji programu będą stanowiły podstawę do wskazania kierunków interwencji i określenia wytycznych dla kontynuacji narzędzi wsparcia do 2030 r., to jest do czasu zakończenia realizacji celów określonych w „Polskiej strategii kosmicznej".

Łączny koszt na realizację zadań określonych w KPK został przewidziany na poziomie 2 mld 904 mln zł, w tym finansowanie z KPO, środków Unii Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Kosmicznej. Ogólna kwota środków z budżetu państwa w całym okresie realizacji programu została określona na poziomie 2 mld 205 mln zł.

Pod względem formalno-prawnym KPK będzie programem wieloletnim w rozumieniu ustawy o finansach publicznych oraz programem rozwoju w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a zatem dokumentem przyjmowanym przez Radę Ministrów w formie uchwały. Okres realizacji KPK do 2027 roku uwzględnia okres realizacji „Krajowego planu odbudowy", z którego środków będzie finansowana część działań objętych programem.

Projekt został opracowany pod kierownictwem Ministerstwa Rozwoju i Technologii przy współpracy przedstawicieli i ekspertów z wielu instytucji, w tym ministra edukacji i nauki, ministra obrony narodowej, KPRM, Centrum Badań Kosmicznych PAN, Związku Pracodawców Sektora Kosmicznego, Stowarzyszenia Polskich Profesjonalistów Sektora Kosmicznego oraz Polskiej Agencji Kosmicznej. Projekt KPK był konsultowany w ramach tzw. prekonsultacji publicznych, przeprowadzonych z szerokim gronem podmiotów sektora kosmicznego i administracji publicznej w odniesieniu do celów KPK, propozycji priorytetów, kierunków interwencji oraz narzędzi. Obecnie trwają dalsze uzgodnienia, w tym z Ministerstwem Aktywów Państwowych i Ministerstwem Finansów. Przedłożenie pod obrady Rady Ministrów przewiduje się w terminie trzeciego kwartału 2023 r.

Ponadto w roku bieżącym zostały podjęte w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, we współpracy z Polską Agencją Kosmiczną, działania zmierzające do przygotowania dodatkowo takiego programu, który będzie uwzględniał realizację priorytetowych zadań w obszarze polityki kosmicznej, a jednocześnie umożliwi absorpcję środków finansowych w kwocie 40 mln zł, przewidzianych dla Polskiej Agencji Kosmicznej w ustawie budżetowej na rok bieżący i potencjalnie na lata następne.

W programie tym zostały określone działania w sześciu obszarach, takie jak: zwiększenie wykorzystania danych z obserwacji Ziemi, w szczególności przez administrację publiczną i instytucje wykonujące zadania publiczne, w celu zwiększenia ich efektywności i adekwatności podejmowanych działań; system bezpieczeństwa kosmicznego; rozwój kompetencji w budowie statków kosmicznych; rozwój kompetencji w systemach wynoszenia; budowa kompetencji w telekomunikacji i w nawigacji satelitarnej. Realizacja wymienionych działań przewidziana jest na okres pięciu lat. Uwzględnia uwarunkowania wynikające z możliwości finansowania w ramach możliwości tegorocznego budżetu, zarówno właśnie w tym roku, jak i w latach następnych.

Szanowny panie przewodniczący, chciałem na koniec oddać głos panu Grzegorzowi Wrochnie, prezesowi Polskiej Agencji Kosmicznej, który przedstawi prezentację z zakresu działań KPK na lata 2023–2027, jak i projektowanych obecnie działań Polskiej Agencji Kosmicznej.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję.

Proszę bardzo.

Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej Grzegorz Wrochna:

Czy można? Dziękuję.

Szanowni państwo, przejdę szybko przez slajdy, żeby nie nadużywać państwa czasu, ale dla tych, którzy będą chcieli zapoznać się ze szczegółami, dostępna będzie prezentacja.

Otóż przede wszystkim nie czekamy z założonymi rękami na przyjęcie „Krajowego programu kosmicznego". Prowadzimy szeroko zakrojone prace przygotowawcze i pilotażowe. Tworzymy narodowy system informacji satelitarnej – jest w zalążku; rozbudowujemy infrastrukturę bezpieczeństwa kosmicznego; rozwijamy kompetencje w telekomunikacji i nawigacji; planujemy polskie misje; rozwijamy współpracę międzynarodową z Europejską Agencją Kosmiczną i z NASA.

Robimy to w dziedzinie eksploracji kosmosu, mówimy tu o badaniu innych ciał niebieskich, badaniu kosmosu. To sprzyja rozwojowi rozmaitych technologii i znajduje rozliczne zastosowania praktyczne, ale dziś środek ciężkości przenosi się w stronę kosmosu użytkowego. Możemy również mówić o infrastrukturze satelitarnej, bo satelity na orbicie dostarczają nam technologii telekomunikacyjnych, dostarczają nam pozycjonowania, nawigacji, a obrazowanie optyczne i radarowe pozwalają śledzić i przewidywać pogodę, pozwalają śledzić zagospodarowanie przestrzenne, działać sprawnie w sytuacjach kryzysowych, wspierać rolnictwo, leśnictwo. Tych zastosowań mamy dzisiaj coraz więcej.

Jeżeli chodzi o narodowy system informacji satelitarnej, chodzi nie tylko o to, żeby pozyskać dane z europejskiego systemu Copernicus, dane komercyjne, czy w przyszłości z naszych własnych satelitów, ale także, żeby te dane przechowywać, przetwarzać i dostarczać już wyniki przetworzonych danych do konkretnych użytkowników. Uruchamiamy właśnie platformę, na której będą różne aplikacje testowe, które w przyszłości będą rozwinięte do całkowitego systemu. Ta platforma jest zaznaczona na środku naszego obrazka.

Mamy już pierwsze serwisy pilotażowe na tej platformie. Mamy mapy pokrycia terenu, mamy miejskie wyspy ciepła, monitorowanie suszy rolniczej i pilotażowe usługi w zakresie wilgotności gleby. Zdjęcia ilustrują, jak można korzystać z tych serwisów. Mamy też całe serwisy nie tylko dla rolnictwa i dla leśnictwa, także dla planowania przestrzennego. Już w tej chwili, w najbliższych tygodniach, oddamy do użytku właśnie tę platformę, na której będzie można z tych serwisów korzystać.

Kolejny priorytet to narodowy system bezpieczeństwa kosmicznego. Jest potrzeba, bo na orbicie jest kilkadziesiąt tysięcy satelitów i miliony różnych szczątków, które poruszają się z prędkością większą niż kula karabinowa. Grożą zderzenia, grożą upadki, trzeba obserwować, przewidywać, ostrzegać. Unia Europejska powołała międzynarodowe konsorcjum do tych celów. Polska odgrywa w nim ważną rolę, dostarczamy najwięcej danych z teleskopów, które mamy na wszystkich kontynentach. Na potrzeby krajowe budujemy też infrastrukturę z pięćdziesięcioprocentowym dofinansowaniem Unii Europejskiej, dzięki temu możemy natychmiast reagować na rozmaite sytuacje kryzysowe. Sensory na sześciu kontynentach to są teleskopy sterowane automatycznie. Pokrywają dużą część nieba i są w stanie obserwować znane satelity i wykrywać nieznane.

Jeżeli chodzi o współpracę międzynarodową, rozwijamy współpracę z NASA, z Jet Propulsion Laboratory. Planujemy małą misję na Marsa we współpracy właśnie z NASA. Konkretnie rozmawiamy z Jet Propulsion Laboratory w Pasadenie. Była misja Polskiej Agencji Kosmicznej, następnie odbyły się warsztaty razem z przedstawicielami polskiej nauki i przemysłu, powstały grupy robocze. Mam nadzieję, że wkrótce będę mógł państwu powiedzieć o konkretnych rezultatach pracy tych grup.

Jeżeli chodzi o Europejską Agencję Kosmiczną, to warto przypomnieć, że to nie jest organizacja unijna. To organizacja, która zrzesza 22 państwa członkowskie, 8 współpracujących, a jej budżet, rzędu 5 mld euro rocznie, pochodzi z wkładów państw. Na to składa się taka część stała, proporcjonalna do dochodu narodowego, oraz część opcjonalna, gdzie ministrowie poszczególnych państw co trzy lata decydują o tym, na jakie programy pieniądze z danego kraju będą szły.

Co więcej, mamy gwarancje zwrotu geograficznego, że ponad 90% wkładu wraca do kraju w zamówieniach. Wkład Polski to obecnie rzędu 55 mln euro na rok. Ten zwrot jest na zasadach komercyjnych, to są przetargi, ale według reguł zdecydowanie

bardziej merytorycznych niż standardowe prawo zamówień publicznych. Przez to wkład do Europejskiej Agencji Kosmicznej jest bardzo efektywnym wsparciem rodzimego przemysłu. To jest swego rodzaju most nad tzw. doliną śmierci między prototypem a produktem. Zamówienie jest ze środków publicznych, ale zasady są komercyjne, trzeba wygrać przetarg, trzeba dostarczyć, to musi zadziałać. Ponadto mamy współpracę z ekspertami ESA, którzy pilnują, żeby nasze firmy, czasem jeszcze niedojrzałe, czasem mogące popełniać jakieś błędy, błędów tych nie popełniły. Dzięki temu, że te technologie rozwijają, mogą później sprzedawać produkty także na rynkach europejskich, ale i na rynkach poza Europą. Podam za chwilę przykłady.

Przez 10 lat Polski w Europejskiej Agencji Kosmicznej mamy sporo sukcesów. Ponad 400 polskich firm jest zarejestrowanych w bazie przetargów. Ponad 150 firm wygrało już przetargi na kwotę 140 mln euro. Opracowano ponad 100 technologii w zakresie systemów zasilania, urządzeń pokładowych, systemów optycznych, komunikacyjnych, rozmaitych sensorów, penetratorów, oprogramowania testującego, system wynoszenia rakiet i oczywiście przetwarzania dużych ilości danych.

Na 24 misje organizowane obecnie przez Europejską Agencję Kosmiczną Polska uczestniczy w 11, które są pokazane. Nie będę państwu szczegółowo omawiał tych misji, ale tylko pokażę, o jakie to misje chodzi.

Misja Cassini-Huygens do pierścieni Saturna, misja Rosetta badająca kometę, Bepi-Colombo, Solar Orbiter, OPS-SAT, EarthCARE – to są wszystko misje na różne ciała niebieskie Układu Słonecznego. Tutaj ciąg dalszy tych misji, będą mieli państwo możliwość zapoznania się z tym szczegółowo w slajdach, które państwu prześlę.

Po tych 10 latach Polska znajduje się już w pozycji nie tylko dostawcy pojedynczych komponentów, ale całych systemów, a może nawet całych satelitów. W rozmowach z dyrekcją ESA, przy okazji świętowania dziesięciolecia Polski w ESA, zidentyfikowaliśmy 10 takich szans na drugie dziesięciolecie. Przejdę przez nie szybciutko, po kolei.

Nasz polski astronauta, Sławosz Uznański, dostał się aktualnie do grona rezerwowych astronautów Europejskiej Agencji Kosmicznej. Pracujemy nad tym, żeby dostał się do grupy lotnej i w konsekwencji poleciał na orbitę. Polskie firmy startują w tej chwili w ESA do budowy podwozia dużego lądownika L3, który ma dostarczać towary na Księżyc, do przyszłych baz księżycowych.

Jeżeli chodzi o obserwacje Ziemi, planujemy budowę satelity do jakichś nowatorskich obserwacji Ziemi, rozmawiamy z ESA, jakie to miałyby być obserwacje. Takim naszym flagowym produktem mogą być satelity średniej wielkości, 60–100 kg. One mogą być wykorzystane na przykład do nowej generacji systemu nawigacji Galileo na niskiej orbicie. Nasze firmy pracują także nad kluczowymi komponentami bezpiecznej łączności, w tym łączności kwantowej. Narodowe Centrum Badań Jądrowych produkuje radioizotopy, które mogą być z kolei wykorzystane do zasilania odległych misji. Przymierzamy się także do własnych misji naukowych, mając duże doświadczenia w budowie instrumentów do dotychczasowych misji, o czym jeszcze powiem za chwilę. Myślimy o budowie dedykowanego satelity do badania pogody kosmicznej, czy może w przyszłości nawet do inspekcji na orbicie i napraw innych satelitów. A jeżeli chodzi o systemy wynoszenia, to jeszcze nie mamy ambicji budowania własnych rakiet na orbitę, ale budujemy już systemy tak poważne jak zawory do silników do europejskich rakiet kosmicznych.

To jest tych dziesięć szans, które dostrzegamy na następnych dziesięć lat. Ale żeby pokazać państwu, że to nie są mrzonki, pokażę najważniejsze kontrakty, jakie zostały zawarte przez polskie firmy tylko w tym roku.

Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego – kontrakt na panele strukturalne do jednego z modułów stacji NASA Gateway, stacji, która będzie orbitowała wokół Księżyca. W związku z tym nasza firma będzie już produkowała komponenty do misji księżycowych.

SpaceForest – opracowanie takiego mechanizmu sterowania „flip” do rakiety w ramach projektu SALTO, jest koordynowany przez Ariane Group, czyli największego dostawcę rakiet w Europie.

Firma ATTI dostała 1 mln euro na system parkowania w mieście, który prowadziłby nas do wolnych miejsc na parkingu w oparciu o dane satelitarne.

Firma CloudFerro – serwis CREODIAS, usługa dostępu danych z systemu Copernicus. To firma CloudFerro wspólnie z firmą Creotech wygrały kiedyś przetarg na jedno z czterech centrów danych Europejskiej Agencji Kosmicznej. Potem wygrała przetarg na narodowe centrum danych Niemiec, w tej chwili kolejny przetarg, w większym konsorcjum, na jeszcze większe europejskie centrum danych.

Wreszcie, firma Creotech – tutaj z kolei pieniądze z Komisji Europejskiej na wkład do budowy komputera kwantowego.

W tym roku planowany jest start satelitów z pięciu polskich firm, czy też instytutów, czy uczelni. Jeden start już zakończony sukcesem, firma Scanway wyniosła satelitę w styczniu. Ma robić inspekcje satelitów w przyszłości – czy reperować, czy nie reperować, co z tym robić.

Nie udała się misja SatRev, ponieważ rakieta Virgin Orbit niestety wpadła do oceanu, ale jestem przekonany, że firma jeszcze w tym roku odbuduje satelity i znowu będzie je wystrzeliwała.

EagleEye to właśnie taki satelita rzędu 60–100 kg, nasza flagowa platforma, w tym roku pierwszy start.

Intuition-1 – bardzo ciekawy projekt zastosowania sztucznej inteligencji do analizy obrazów na pokładzie w kosmosie. Wreszcie satelita studencki, już trzeci satelita studencki Politechniki Warszawskiej.

Na koniec zostawiłem, proszę państwa, coś, co się wydarzy jutro – misja JUICE. To misja do księżyców Jowisza, przełomowe badania naukowe. Polska miała tu ogromny wkład, dawaliśmy wkład do trzech instrumentów z dziesięciu. Przewodziło Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk, profesor Adam Daniel Rotfeld jest głównym badaczem jednego z najważniejszych instrumentów, Radio & Plasma Waves Investigation. Ale poza tym inne firmy takie jak Astronika, Sener Polska i SpaceForest oraz kilkanaście innych wniosły jeszcze swój wkład do tej misji. Zapraszamy jutro do śledzenia startu, TVP Nauka będzie transmitowała. O 13.00 mamy konferencję prasową, na 14.00 planowana jest relacja ze startu.

To w wielkim skrócie. Bardziej szczegółowe informacje o sektorze kosmicznym znajdą państwo w naszych opracowaniach na polsa.gov.pl. Właśnie finalizujemy ocenę stanu rozwoju badań użytkowania przestrzeni kosmicznej w ubiegłym roku w Polsce. Na naszej stronie internetowej już jest pierwsza wersja – katalog firm i podmiotów polskiego sektora kosmicznego, a także specjalna analiza na temat sektora kosmicznego krajów regionu Europy Środkowo-Wschodniej i innych. Zachęcam do zapoznania się z tymi materiałami.

Bardzo państwu dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie prezesie.

Czy ktoś z przedstawicieli innych resortów albo urzędów chciałby zabrać głos?

Najpierw pytamy o stronę rządową i ministerialną albo inne instytucje. Nie ma.

W takim razie z parlamentarzystów, jak słyszę, poseł Zandberg.

Jeszcze jedna tylko prośba. Panie prezesie, czy będzie można tę prezentację otrzymać też w formie elektronicznej? Jest zainteresowanie ze strony członków Komisji.

Pan poseł Zandberg.

Poseł Adrian Zandberg (Lewica):

Panie prezesie, ten pański optymizm dotyczący air-launchy sprowokował mnie do pytania.

Stwierdził pan, że już wkrótce… Co prawda misja się nie udała, ale kolejna się uda i ta firma wkrótce odbuduje możliwości startu. Tylko że jeżeli się nie mylę, to siedem dni temu Virgin Orbit, czyli dostawca technologii, ogłosił bankructwo. Wydaje mi się więc, że firmie tej będzie dosyć trudno odbudować zdolność do realizacji tej misji. To jest jedna sprawa.

A druga, trochę szersza, dotyczy wskaźników budżetowych i w ogóle roli air-launchy, które tam państwo wpisali. Mam wątpliwości co do sensu. Jak rozumiem, to ani nie jest kwestia budowania własnej rakiety, ani przystosowania własnych samolotów, tylko mówimy tak naprawdę o przygotowaniu infrastruktury dla podmiotu zewnętrz-

nego, takiego jak ten wspomniany właśnie bankrut sprzed kilku dni, który był jednym z głównych oferujących taką usługę. Trochę się zastanawiam, czy nie jest w związku z tym tak, że mamy w tym budżecie taki wskaźnik-wydmuszkę, który ładnie wygląda i który można nazwać, że oto pomimo niesprzyjającego położenia geograficznego, jednak rakiety orbitalne będą startować z polskiej ziemi, ale który w praktyce niewiele wnosi. Zwłaszcza biorąc pod uwagę problemy wyżej wspomnianego dostarczyciela technologii.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie prezesie, na jednym ze slajdów była informacja o wydatkach ze strony polskiej. To wynosiło chyba ok. 55 mln euro rocznie, ale jeżeli dobrze zauważyłem, budżet roczny, członkowski, który jest w to wkładany, wynosi chyba 5 mld. Dobrze kojarzę?

Czy w takim razie jest tak, że jesteśmy jednym z tych 22 krajów… Nasz wkład wynosi ok. 1%, część wkładu jest obligatoryjna, część jest fakultatywna. Chciałem spytać, czy mogą państwo powiedzieć, jaka część to jest ta, którą musimy przeznaczyć ze względu na takie, a nie inne wskaźniki, a jaka część jest tą częścią, która jest przeznaczana dobrowolnie na wybrane programy? Chodzi o tych 55 mln euro.

Czy ktoś z parlamentarzystów jeszcze chciałby zabrać głos? Na chwilę obecną nie widzę, więc poprosiłbym o udzielenie odpowiedzi na te pytania.

Prezes PAK Grzegorz Wrochna:

Bardzo dziękuję.

Nie byłem tak optymistyczny, jeżeli chodzi o firmę Virgin Orbit, mówiłem o firmie SatRev, która wyprodukowała te satelity. Przy tego typu satelitach większość pracy to jest samo opracowanie koncepcji, zgromadzenie komponentów, ich przetestowanie. Ta część projektowa i testowa, a nie samo wytworzenie końcowych satelitów. Zresztą firma planuje wytwarzanie ich w dużej liczbie. W związku z tym jestem przekonany, że jeszcze w tym roku SatRev zbuduje co najmniej kolejne dwa satelity. Oczywiście wyniesie je za pomocą jakiejś innej firmy. Do tej pory nie korzystała też wyłącznie z Virgin Orbit, korzystała także ze SpaceX, które w tej chwili dominuje rynek i najwięcej wynosi na orbitę.

Natomiast jeżeli chodzi o firmę Virgin Orbit, rzeczywiście w tej chwili jest w upadłości, takiej miękkiej, w takiej zamrażarce, to jest art. 11, a nie art. 9 odpowiedniego prawa amerykańskiego. Odsetek 15% kluczowych inżynierów jeszcze jest w firmie, żeby tę firmę dobrze sprzedać. Miejmy nadzieję, że ktoś ją kupi i ta technologia nie przepadnie, tylko będzie rozwijana. Nie jest to jedyna firma na rynku, są inne firmy i będziemy z nimi rozmawiali, chociażby firma Rocket Lab z Nowej Zelandii. Będziemy rozmawiali także z innymi firmami.

Dlaczego to jest takie ważne? Bo w tej chwili wynoszenie na orbitę dla Europy jest wąskim gardłem. Rakieta Ariane 6 miała powstać już dawno i jeszcze nie powstała – jest dziura budżetowa. Rakieta Vega – kolejny nieudany start. W związku z tym w tej chwili Europa ma bardzo ograniczone możliwości wynoszenia na orbitę. To nie są tylko nasze polskie ambicje, to jest generalnie problem całej Europy. Są rozmaite próby zapewnienia możliwości wynoszenia tych mniejszych satelitów na orbitę. Będziemy kontynuowali nasze wysiłki. Czy to metodą air-launchu, czy też rozmów z dostawcami technologii microlauncherów z innych krajów. Wtedy trzeba by wykorzystywać spaceporty, kosmodromy, które są budowane na przykład w Skandynawii.

Odpowiadając na pytanie dotyczące budżetu Polski w Europejskiej Agencji Kosmicznej, ta składka według dochodu narodowego to jest ok. 27 mln euro rocznie z tych 55 mln euro.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Czyli rozumiem, że druga to są te opcjonalne? Te, które są na wybrane programy?

Prezes PAK Grzegorz Wrochna:

Tak, tak.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Szanowni państwo, czy jeszcze któryś z parlamentarzystów chciałby zabrać głos? Nie widzę.

Szanowni państwo, w takim razie zamykam dyskusję i jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja rozpatrzyła informację. Sprzeciwu nie słyszę.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.